

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קמג.

עין משפט נר מצוה

(א) [קדושין גא.] ג לעיל פד: כימי ט. יבמות פט: קדושין מ: [ומורה ה. א.] א קדושין ג: [ומתות. ט. פד: במרות ה. טו.] ט [ט] עין: [סנהדרין כה. יומא זז.] ו רש"י [קדושין גב.]

תורה אור השלם

1 ולא תשאו עליו טמא בהרימכם את חלבו קדש כי ואת קדשי בני ישראל לא תתקלו ולא תמותו: במדבר יח לב
2 והתקדש לאהרן ולבניו ואת כלוהו בקדושים קדש כי קדש קדשים הוא לו מאשי יי קח עולמו: ויקרא כ ט

גליון הש"ס

גמרא בתבא לאהרן. עין בפסקי מהרא"י סי' עב:

הגהות הב"ח

(ה) רש"ם"י ד"ה ואתמול וכי אית לך נמימר:

מוסף רש"י

וכרכיש בה רישיה. הודה לגבי ונעט בראשו (נה) ולא תשאו עליו טמא. ככרימכם את חלבו קדש כי ואת קדשי בני ישראל לא תתקלו ולא תמותו: (ע"ל פ"ג) נשיאות טמא למיה. לא לא בעד ולא מידק ויחזור ויתרוס מן היפה (טו). הא נכריות מקודשות ואמאי את וחבורי דאי. טמן ממנת לנולד ולעטר כעממי אמו שאינו קונה כלום, גם הטלה אינו קונה, שפי' לא הקנה לו כלום זה, והכא נמי איכא חסד דלא חסד ליה כלל (קדושין גב.) והיתה לאהרן ולבניו. נחמס הפנים מבי, וכן נוטל חסד מלכת כדמקמי ככרי יומא (ז) ונטל חסד חסד משתי מלות של עזרת ולעטר לו חסד ומעשה חסד הפנים, והסם מפרש דלגמא ה"ל (ע"ז א.)

מוסף תוספות

א. כלומר יפירש על מה שהוא מביא וביה כרי שיטעום. חס' יבמות פט.

רבינו גרשום

קריקיש בה רישא. וישא. כלומר דהכי עיקר דלית חלוקה טליתא: אמר לו וזה הטעם דאילו אמר לו קנה בחומר. מבוט ש"י מי קני בחומר הא חבור ראי בר קניה הוא רוב הכי בחומר לא קנה איהו נמי לא קנה הכי נמי להביא דאמר ליה זיל קני כחד מיניהו ואינהו לאו בני קניה ניהו דאמריט לא אתה לעלמא דקדושתא לן המוכה לעיבור לא קנה האי בר קניה שישא נמי לא קנה להכי דיטול לחודיה בלא דיהו ריהוקו בשוה והיינו לעלמא דלית ליה חולק: אי אמר ליה קני את וחבור רב נחמן אמר קנה מחצה. דהכי קאמר את דבר קנין את קנה חצי וחבור ראי בר קנין הוא אינו קונה: ורב המונא אמר לא קנה ולא כלום. דרימא קנינו לחבור כלומר כי היכי בחומר לא קנה כלום הכי נמי את לא תהא קונה כלום: רב ששת אמר קנה הכל. הכי קסבר בשלמא חבור לאו בר רב ששת חבור אמאי לה. דקנה הכל: דהניא ר' יוסי אומר אין לך בקישות מר אלא פנימי שבתוכו לפיכך כהתורה חצי קישות אחד בלבד הואיל ויש מר בתוכו ואינו כולו מתוק נמצא תורם מן

וכרכיש. הודה לדרכיי: קני בחומר מי קנה. כמו שהחומר לא קנה כן הוא לא קנה הכא נמי כי היכי דכניס העמידים לנא עבולס לא קנו איהו נמי לא קנה: אם וחומר. את ובהמה זו תקנו נכסי: קנה מחצה. דהכי אמר ליה אתה וחומר תקנו שניכם הוא מחצה ואתה מחצה ולא אצד האיש חלקו בשביל החומר שלא תלאו על צו: לא קנה ולא כלום. דקנין דקנין אחד שיתק שניהם לא נגמרה דעתו להקנות לזה בלא זה כלום וכיון דחומר לא קנה איהו נמי לא קנה: רב ששת אמר קנה הכל. אדם יודע שאין חומר קונה וגמר דעתו שמי שיוכל לקנות משניהם יקנה: כשהוא תורם. לקנות אחד מתמשים איכא למיחש דלמא איכא מר בפנימי שצוה טפי מלין ולין כאן אחד מתמשים בנתמוק ונמצא תורם מן המר על המתוק הלכך כשהוא תורם מוסף על המתוק כצילא מקישות אחרת ומורס קישות וכצילא על הארבעים ותשע ואיכא השתא מתוק בתרומה טובא ונמצא תורם מן המתוק על המתוק: ואמאי אס וחומר הוא. שאמר קישות זה יחא תרומה על אלו וכיון דיש צוה מר ומתוק כי היכי דמר לא חיייל צוה תרומה ולא מצטל שס טבל מן המ"ט הכי נמי המתוק לא יחול עליו שס תרומה אלא מאי אית (ב) נמימר המתוק קנה הכל ופטר ומצטל את המ"ט ועליל נמי את ומרס חף על גב דחומר לא קנה הוא קנה הכל כי היכי דהכא דמר לא קנה ומתוק קנה הכל: ומשני שאני פרומס. דמר נמי תרומה מעלייתא הוא כמתוק ואין כאן את וחומר ושניהן קונין זה מה: לא שאלו. על התרומה חסא חס' תרימו את חלבו מן היפה לא חס תרימו מן הרע ומשני: עליו חסא של עמית מלוה מן המוצטר: נשיאות חסא למה. אלא יחזור ויתרוס מן היפה: מעשה בחמש נשים. צפי האיש רב ששת מניה ממנימין ארבעה וקנת צדיה תלת מעמעה מקדשה צפירות אינה מקודשת ואפילו בגזל דידה מנדקתני שלהן היתה ושל שציעית התה טעמא דשציעית דהפקר הוא הא דשאר שני שצוה לא וש"מ אשה נעשית שלח לתצירתה ופ"י בנקוס נעשית על זה כרה שחרי קצלה אחת על ידי כולן ומקדשה היא וחצרותיה בכללה זו ועטו כרות זו לו: אין אחרות מקודשות. דקדושין שאין מסורין לצילא לא הו קדושין כלל ופ"י כדחא מיניהו: ואמאי נכריות מקודשות והא את וחומר הוא הרי מקדש בכללה זו כולן חמש נכריות ואחרות

רב נחמן אמר קנה מחצה. והלכתא כרב נחמן והא דאמר צ"ב דקדושין (דף גב.) וליטעמין אימא סופא מעשה בחמש נשים כו' עד את וחומר הוא ואת וחומר לא קנה לאו משום דהלכתא הכי אלא הכי צעי נמימר ומקשה למאן דאמר לא קנה וכי היכי דלדידיה ר'ך תלמה להכי נמי ר'ך תלמה לרבא:

וכרכיש בה רישיה בי מדרשא אזל לגביה א"ל אילו א"ל קני בחומר מי קני דאיתמר קני בחומר א"ל קנה (ב) את וחומר רב נחמן אמר קנה מחצה ורב המונא אמר לא אמר כלום ורב ששת אמר קנה הכל אמר רב ששת מנא אמיא לה דתניא רבי יוסי אומר אין לך מר בקישות אלא פנימי שבו לפיכך כשהוא תורם מוסף על החיצון שבו ותורם אמאי את וחומר הוא שאני התם דמדאורייתא תרומה מעלייתא היא דאמר רבי אילעא מגין לתורם מן הרע על היפה שתרומתו תרומה שנאמר ולא תשאו עליו חסא בהרימכם את חלבו ממנו ואם אינו קדוש נשיאות חסא למה מכאן לתורם מן הרע על היפה שתרומתו תרומה אמר ליה רב מרדכי לרב אשי מתיב רב אימי תיובתא מעשה בחמש נשים ובהן שתי אחרות וליקט אחד כלכלה של תאנים ושלחן היתה ושל שביעית היתה ואמר הרי כולכן מקודשות לי בכלכלה זאת וקבלה אחת מהן ע"י כולן אמרו חכמים אין אחרות מקודשות אחרות הוא דאין מקודשות הא נכריות מקודשות ואמאי את וחומר היא אמר ליה היינו דרחווא רב הונא בר אימי בחלמא דמותיב רב אימי תיובתא לאו מי אוקימנא דאמר הראויה מכם לביאה תקדש לי ההוא דאמר לה דרביהו נכסי לך ולבניך אמר רב יוסף יקנתה מחצה ואמר רב יוסף מנא אמיא לה דתניא רבי אומר והיתה לאהרן ולבניו מחצה לאהרן מחצה לבניו אמר ליה אביי בשלמא התם אהרן בר חלוקה הוא להכי פרט ביה רחמנא למשקל פלגא אשה לאו בת ירושה איני והא עובדא הוה בנהרדעא הבנים איני והא עובדא הוה בנהרדעא רבי ואגביה שמואל פלגא במבריאי ואגביה רבי יוחנן פלגא ותו כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר ההוא דמי כלילא דשדו דבי מלכא אאבולי ואאיסטרוגי אמר רבי ניתבו אבולי פלגא ואאיסטרוגי פלגא הכי השתא התם מעיקרא כי הו כתבי אאבולי הו כתבי ואאיסטרוגי הו מסייעי בהדיהו וידע מלכא דהו קא מסייעי השתא

רבינו גרשום (המשך)
הרע על היפה דאין ברייה לפיכך מוסף עליו עז חצי קישות כרי שיהא זה חצי חיצון בנקוס חסר שבאחרו קישות של תרומה דחשבי כאילו כולו מתוק. ואמאי מחוקקין לתביר דאחרת את וחומר לא קנה כלום הכא נמי האי מר שבתוך קישות זה של תרומה בחומר הוא מה חומר אינו קונה האי מר נמי אינו פטר כלום. לימא נהי הכי דהאי מר אינו פטר כלום החיצון המתוק נמי לא פטר ולא דתם תרומה אלא מדקא מוסף ותורם והו תרומה אפי' אפי' דיש מר בתוכה ש"מ דאת וחומר קנה הכל. ומשני לעולם אימא לך דחומר לא קנה כלום והכא נמי טעמא מתוקין בתוספת דמדאורייתא אפי' תוס' מן הרע על היפה תרומתו תרומה כרי אילעא וכי אכל החמור רבנן משום תיובתא המצוה דלא יתרום אלא מן היפה על היפה ולא דמי כלום לא חומר: ומותיב רב אימי תיובתא. דאת וחומר קנה הכל: וליקט איש אחד כלכלה של תאנים ושלחן. ושל שביעית היתה. דהפקר הוה וכל המחוץ להפקר קנה להכי הוה יכול לקדש בהן: הא נכריות שהיו בין חמש נשים מקודשות. ואמאי מקודשות קנה הנכריות והא את וחומר הוא כי היכי דאחרות לא הוי מקודשות (בחד) לא ליהו מקודשות אלא לא ליהו מקודשות איני ש"מ מדקודשות ניהו ש"מ דאת וחומר קני הכל ותיובתא דר' המונא: אמר ליה היינו דחואי לרב אימי אמר בחלום. משום דתשתי השתא במאי דאיתו רב אימי. ולא אוקימנא בהא דמשום הכי נכריות מקודשות כגון דאמי רבאיה מכם לביאה תקדש למעוטי אחרות דאין ראיות לו לביאה דלא דמיין לאת וחומר דלא קנה הכל ודמי דחומר לא קנה איהו נמי לא קנה: ר' יוסי ויהוה הפנים חתיב דמי למכחב ויהיה להנשים והיה נוטל אהרן כחמד מבניו אמר מרגלי ביה קרא ויהיה אהרן ש"מ שטפוי מילתא הוא דמחצה לאהרן ומחצה לבניו: אבל האי איתתא לאו בת חלוקה. לית עס בניו השתא דקאמר נכסי שטתול דיה ולבניך דיה שטתול כחוד מבניה דלא שקילא פלגא. והא הוה עובדא דאמר לה ש"מ נכסי לך ולבניך ואגבי שמואל פלגא לאתתא: אבולי ואסטרוגי. שמשליך על בני העיר ועל בני חצר סתם שיקנו לו בת. אבולי בני העיר. אסטרוגי חצונים. ואמר רבי ניתבו אבולי פלגא ואסטרוגי פלגא ה"ל לגבי הא אתתא מאי ש"מ: מי דמי התם. גבי אבולי ואסטרוגי מעיקרא אבולי לחודיהו שהן עשירים הוי כתיבי ליתן חס ואסטרוגי סיוע במקצת בכלמא הו מסייעי בהדיהו השתא וכי: ששים בכלי אחד. דהכי דינא דקדיל

רב נחמן אמר קנה מחצה. והלכתא כרב נחמן והא דאמר צ"ב דקדושין (דף גב.) וליטעמין אימא סופא מעשה בחמש נשים כו' עד את וחומר הוא ואת וחומר לא קנה לאו משום דהלכתא הכי אלא הכי צעי נמימר ומקשה למאן דאמר לא קנה וכי היכי דלדידיה ר'ך תלמה להכי נמי ר'ך תלמה לרבא:
א"ל אילו א"ל קני בחומר מי קני דאיתמר קני בחומר א"ל קנה (ב) את וחומר רב נחמן אמר קנה מחצה ורב המונא אמר לא אמר כלום ורב ששת אמר קנה הכל אמר רב ששת מנא אמיא לה דתניא רבי יוסי אומר אין לך מר בקישות אלא פנימי שבו לפיכך כשהוא תורם מוסף על החיצון שבו ותורם אמאי את וחומר הוא שאני התם דמדאורייתא תרומה מעלייתא היא דאמר רבי אילעא מגין לתורם מן הרע על היפה שתרומתו תרומה שנאמר ולא תשאו עליו חסא בהרימכם את חלבו ממנו ואם אינו קדוש נשיאות חסא למה מכאן לתורם מן הרע על היפה שתרומתו תרומה אמר ליה רב מרדכי לרב אשי מתיב רב אימי תיובתא מעשה בחמש נשים ובהן שתי אחרות וליקט אחד כלכלה של תאנים ושלחן היתה ושל שביעית היתה ואמר הרי כולכן מקודשות לי בכלכלה זאת וקבלה אחת מהן ע"י כולן אמרו חכמים אין אחרות מקודשות אחרות הוא דאין מקודשות הא נכריות מקודשות ואמאי את וחומר היא אמר ליה היינו דרחווא רב הונא בר אימי בחלמא דמותיב רב אימי תיובתא לאו מי אוקימנא דאמר הראויה מכם לביאה תקדש לי ההוא דאמר לה דרביהו נכסי לך ולבניך אמר רב יוסף יקנתה מחצה ואמר רב יוסף מנא אמיא לה דתניא רבי אומר והיתה לאהרן ולבניו מחצה לאהרן מחצה לבניו אמר ליה אביי בשלמא התם אהרן בר חלוקה הוא להכי פרט ביה רחמנא למשקל פלגא אשה לאו בת ירושה איני והא עובדא הוה בנהרדעא הבנים איני והא עובדא הוה בנהרדעא רבי ואגביה שמואל פלגא במבריאי ואגביה רבי יוחנן פלגא ותו כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר ההוא דמי כלילא דשדו דבי מלכא אאבולי ואאיסטרוגי אמר רבי ניתבו אבולי פלגא ואאיסטרוגי פלגא הכי השתא התם מעיקרא כי הו כתבי אאבולי הו כתבי ואאיסטרוגי הו מסייעי בהדיהו וידע מלכא דהו קא מסייעי השתא

בני חצר סתם שיקנו לו בת. אבולי בני העיר. אסטרוגי חצונים. ואמר רבי ניתבו אבולי פלגא ואסטרוגי פלגא ה"ל לגבי הא אתתא מאי ש"מ: מי דמי התם. גבי אבולי ואסטרוגי מעיקרא אבולי לחודיהו שהן עשירים הוי כתיבי ליתן חס ואסטרוגי סיוע במקצת בכלמא הו מסייעי בהדיהו השתא וכי: ששים בכלי אחד. דהכי דינא דקדיל